

คู่มือการจัดทำแผนพัฒนาสมรรถนะรายบุคคล (Individual Development Plan)

คู่มือการจัดทำแผนพัฒนาสมรรถนะรายบุคคล (Individual Development Plan)

๑. หลักการและเหตุผล

ตามแผนกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรบุคคล กรมส่งเสริมสหกรณ์ ตามแนวทาง HR Scorecard ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔ มิติที่ ๓ ประสิทธิภาพของการบริหารทรัพยากรบุคคล ประเด็นยุทธศาสตร์ พัฒนาบุคลากรทุกสายงานให้มีความรู้ ความสามารถ ทักษะ และสมรรถนะทางด้านการสหกรณ์ แผนงานโครงการ แผนพัฒนาสมรรถนะรายบุคคล (Individual Development Plan : IDP) กำหนดให้หน่วยงานต้องดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาสมรรถนะรายบุคคล (IDP) เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามหลักเกณฑ์การพัฒนาบุคลากรของกรมส่งเสริมสหกรณ์ที่กำหนด ครบถ้วน ถูกต้อง และเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลสูงสุด

สำนักพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีการสหกรณ์ จึงได้จัดทำคู่มือการจัดทำแผนพัฒนารายบุคคลเล่มนี้ขึ้น เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนารายบุคคล (Individual Development Plan : IDP) ได้อย่างถูกต้อง และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อให้บุคลากรของกรมส่งเสริมสหกรณ์เข้าใจถึงกระบวนการในการจัดทำแผนพัฒนาสมรรถนะรายบุคคล

๒.๒ เพื่อกำหนดแนวทางการจัดทำแผนพัฒนาสมรรถนะรายบุคคลให้มีรูปแบบที่ชัดเจน และเป็นมาตรฐานเดียวกัน

๒.๓ เพื่อผลักดันให้บุคลากรของกรมส่งเสริมสหกรณ์สามารถพัฒนาตนเองไปสู่เป้าหมายขององค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓. ขอบเขต

คู่มือนี้จะใช้กับหน่วยงานในสังกัดกรมส่งเสริมสหกรณ์ โดยเริ่มตั้งแต่การแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาสมรรถนะรายบุคคลระดับกรมฯ และระดับหน่วยงาน กำหนดกรอบแนวทางการดำเนินงาน สื่อสารถ่ายทอดไปยังหน่วยงานต่าง ๆ ให้ทุกหน่วยงานดำเนินการตามที่กำหนด ติดตามประเมินผลและปรับปรุงอย่างต่อเนื่องทุกปี โดยดำเนินการประเมินความรู้ความสามารถ ทักษะ และสมรรถนะที่จำเป็นโดยประเมินร่วมกัน ระหว่างผู้บังคับบัญชา และผู้ใต้บังคับบัญชา เพื่อให้บุคลากรของหน่วยงานดำเนินการประเมินตามแนวทางที่กำหนดไว้ แล้วนำมาจัดทำแผนพัฒนาสมรรถนะรายบุคคล (IDP) ทุกหน่วยงานดำเนินการพัฒนาตามแผนพัฒนาสมรรถนะรายบุคคลที่กำหนดไว้ และรายงานผลการพัฒนาไปยังสำนักพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีการสหกรณ์ เพื่อติดตามและประเมินผลการพัฒนาบุคลากรรายบุคคล และปรับปรุงพัฒนาให้เกิดประโยชน์ และมีความเหมาะสมยิ่งขึ้น ในปีต่อไป

๔. ประโยชน์ของแผนพัฒนาสมรรถนะรายบุคคล (IDP)

แผนพัฒนาสมรรถนะรายบุคคล (IDP) ที่จัดทำขึ้นภายในหน่วยงาน ช่วยก่อให้เกิดประโยชน์แบ่งเป็น ๓ ระดับ ดังนี้

๑) **ระดับบุคลากร** แผนพัฒนาบุคลากรรายบุคคล จะช่วยปรับปรุงความสามารถเดิมที่มีอยู่ทั้งจุดอ่อนหรือจุดแข็ง เกิดความเชื่อมั่นในการทำงาน อันนำไปสู่ขวัญและกำลังใจในการทำงานต่อไป จะช่วยให้เกิดการพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการพัฒนาความสามารถในงานให้ดียิ่งขึ้นต่อไปจากความสามารถเดิมที่มีอยู่ นั่นก็คือ การเพิ่มศักยภาพในการทำงานของบุคลากร เพื่อให้มีความสามารถที่จะรับผิดชอบงานที่สูงขึ้น มีความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน จะช่วยให้บุคลากรมีความพร้อมในการทำงานในตำแหน่งงานที่สูงขึ้น

๒) **ระดับหน่วยงานหรือหัวหน้างาน** เมื่อบุคลากรเกิดทักษะการทำงานที่หลากหลายด้าน และสามารถในการทำงานที่หลากหลายด้านทำให้สามารถเตรียมความพร้อมให้บุคลากรสามารถทำงานที่หลากหลายด้าน ทำงานทดแทนกันและกันได้ ผลงานของหน่วยงานเมื่อบุคลากรปฏิบัติงานดีขึ้น ผลงานของบุคลากรย่อมดีขึ้น นำไปสู่ผลงานของหัวหน้างานหรือหน่วยงานในที่สุด ดังนั้นความสำเร็จของหัวหน้างานย่อมเกิดขึ้นจากการเรียนรู้ และการพัฒนาของบุคลากรโดยมีหัวหน้าเป็นผู้รับผิดชอบในการพัฒนาความสามารถของบุคลากรเหล่านั้น ส่งผลให้บุคลากรมีคุณภาพชีวิตเกิดขึ้นจากความสามารถในการรักษาสมดุลในการทำงาน โดยมีความสามารถในการบริหารทั้งในงานที่รับผิดชอบและในชีวิตส่วนตัว

๓) **ระดับองค์กรโดยรวม** แผนพัฒนาบุคลากรรายบุคคล จะทำให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง หากองค์กรขาดการปรับปรุงและการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ความได้เปรียบในการแข่งขันย่อมเกิดขึ้นได้ยาก และเมื่อไหร่ก็ตามที่องค์กรสามารถสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันได้ ย่อมส่งผลต่อความสำเร็จขององค์กรที่เป็นไปตามเป้าหมายหรือสูงกว่าเป้าหมายได้

๕. คำจำกัดความ

๑) **แผนพัฒนาสมรรถนะรายบุคคล (IDP)** หมายถึง แผนพัฒนาความสามารถในการทำงานของบุคลากรภายใต้ความคาดหวังขององค์กรจากจุดที่เป็นอยู่ ไปสู่จุดที่ต้องการโดยพัฒนาขีดความสามารถของตนเองให้มีความรู้ ความสามารถ และทักษะที่พึงประสงค์ให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยจะเน้นการสร้างจุดแข็งและกำจัดจุดอ่อนของบุคคล ซึ่งจะต้องเป็นความร่วมมือระหว่างหัวหน้ากับผู้ใต้บังคับบัญชาที่จะต้องดำเนินการร่วมกันอย่างใกล้ชิดด้วยสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน

๒) **ความรู้ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน** หมายถึง ความรู้ความสามารถ ทักษะ และสมรรถนะที่ใช้ในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ในปัจจุบัน

๓) สมรรถนะ (Competency) หมายถึง

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) กล่าวว่า “สมรรถนะคือ คุณลักษณะเชิงพฤติกรรมที่เป็นผลมาจากความรู้ ทักษะ/ความสามารถและคุณลักษณะอื่นๆ ที่ทำให้บุคคลสามารถสร้างผลงานได้โดดเด่นกว่าเพื่อนร่วมงานอื่นๆ ในองค์กร” กล่าวคือ การที่บุคคลจะแสดงสมรรถนะใดสมรรถนะหนึ่งได้ มักจะต้องมีองค์ประกอบของทั้งความรู้/ทักษะ/ความสามารถ และคุณลักษณะอื่นๆ ตัวอย่างเช่น สมรรถนะการบริการที่ดี ซึ่งอธิบายว่า “สามารถให้บริการที่ ผู้รับบริการต้องการได้” นั้น หากขาดองค์ประกอบต่างๆ ได้แก่ ความรู้ในงานหรือทักษะที่เกี่ยวข้อง เช่น อาจต้องหาข้อมูลจากคอมพิวเตอร์และคุณลักษณะของบุคคลที่เป็นคนใจเย็น อ่อนน้อม ชอบช่วยเหลือผู้อื่น แล้วบุคคลก็ไม่อาจจะแสดงสมรรถนะของการบริการที่ดีด้วยการให้บริการที่ ผู้รับบริการต้องการได้

๔) สมรรถนะหลักข้าราชการพลเรือนไทย (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน

(ก.พ.) (OCSC Core Competency) ประกอบด้วย

- การมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Achievement Motivation-ACH) หมายถึง ความมุ่งมั่นจะปฏิบัติราชการให้ดีหรือให้เกินมาตรฐานที่มีอยู่ โดยมาตรฐานนี้อาจเป็นผลการปฏิบัติงานที่ผ่านมาของตนเอง หรือ เกณฑ์วัดผลสัมฤทธิ์ที่ส่วนราชการกำหนดขึ้น อีกทั้งยังหมายรวมถึงการสร้างสรรค์พัฒนาผลงานหรือ กระบวนการปฏิบัติงานตามเป้าหมายที่ยากและท้าทาย ชนิดที่อาจไม่เคยมีผู้ใดสามารถกระทำ ได้มาก่อน

- บริการที่ดี (Service Mind-SERV) หมายถึง ความตั้งใจและความพยายามของ ข้าราชการในการให้บริการเพื่อสนองความต้องการของประชาชนตลอดจนของหน่วยงานภาครัฐอื่นๆที่ เกี่ยวข้อง

- การสั่งสมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ (Expertise-EXP) หมายถึง ความขวนขวาย สนใจ ใฝ่รู้ เพื่อสั่งสม พัฒนาศักยภาพความรู้ความสามารถของตนในการปฏิบัติราชการ ด้วยการศึกษาค้นคว้าหา ความรู้พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องอีกทั้ง รู้จักพัฒนาปรับปรุงประยุกต์ใช้ความรู้เชิงวิชาการและเทคโนโลยีต่างๆ เข้ากับการปฏิบัติงานให้เกิดผลสัมฤทธิ์

- การยึดมั่นในความถูกต้องชอบธรรม และจริยธรรม (Integrity-ING) หมายถึง การครอง ตนและประพฤติปฏิบัติถูกต้องเหมาะสมทั้งตามหลักกฎหมาย และคุณธรรม จริยธรรมตลอดจนหลักแนวทางใน วิชาชีพของตน โดยมุ่งประโยชน์ของประเทศชาติมากกว่าประโยชน์ส่วนตน ทั้งนี้เพื่อธำรงรักษาศักดิ์ศรีแห่ง อาชีพข้าราชการ อีกทั้งเพื่อเป็นกำลังสำคัญในการสนับสนุนผลักดันให้ภารกิจหลักภาครัฐบรรลุเป้าหมายที่ กำหนดไว้

- การทำงานเป็นทีม (Teamwork-TW) หมายถึง ความตั้งใจที่จะทำงานร่วมกับผู้อื่น เป็นส่วนหนึ่งในทีมงานหน่วยงานหรือองค์กร โดยผู้ปฏิบัติมีฐานะเป็นสมาชิกในทีมมีฐานะหัวหน้าทีม และ ความสามารถ ในการสร้างและดำรงรักษาสัมพันธภาพกับสมาชิกในทีม

๕) การพัฒนา หมายถึง การพัฒนางานและการพัฒนาผู้ปฏิบัติงาน ซึ่งผู้บังคับบัญชาจะต้อง พิจารณาข้อมูลทั้งสองส่วนร่วมกันเพื่อนำไปใช้เป็นหลักในการกำหนดแนวทางการพัฒนาให้เหมาะสมกับสภาพ การทำงานและตัวบุคคลผู้ปฏิบัติงานเพื่อให้ผลสัมฤทธิ์ของงานตามเป้าหมายองค์กรเกิดขึ้นได้จริง ซึ่งในการ พัฒนาสามารถเลือกใช้ วิธีการพัฒนาให้เหมาะสมกับลักษณะงานของแต่ละบุคคลและหน่วยงานได้ ดังนี้

วิธีการพัฒนา	ลักษณะเฉพาะ
๑. การฝึกอบรมในห้องเรียน (Classroom Training)	เน้นการเรียนรู้จากผู้เรียนหลากหลายกลุ่มงาน/ ตำแหน่งงาน โดยให้หน่วยงานด้านการจัดอบรม ทำหน้าที่ดำเนินการจัดอบรมให้ หรือสำนัก/ กอง ดำเนินการจัดอบรมเอง หรือส่ง บุคลากรไปฝึกอบรมจากหน่วยงานภายนอกที่เหมาะสม วิธีนี้ควรพิจารณาความจำเป็นอย่างเหมาะสม การส่งบุคลากรไปฝึกอบรมควรเป็นเรื่องที่ไม่สามารถพัฒนา บุคลากรด้วยวิธีการสอนงาน หรือฝึกปฏิบัติในขณะที่ทำงานได้เอง
๒. การประชุม/สัมมนา (meeting/Seminar)	เน้นการพูดคุยระดมความคิดเห็นของทีมงาน ให้เกิดการแลกเปลี่ยนมุมมองที่หลากหลาย ผู้นำการประชุม/สัมมนาจึงมีบทบาทสำคัญมากในการกระตุ้น จูงใจ ให้ผู้ร่วมประชุม/สัมมนานำเสนอความคิดเห็นร่วมกัน
๓. การให้ทุนการศึกษา (Scholarship)	เน้นการให้ทุนการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ประสบการณ์มากขึ้นจาก อาจารย์ผู้สอนรวมถึงการสร้างความเครือข่ายกับผู้เรียนด้วยกัน ซึ่งบุคคลที่ได้รับทุน จะต้องใช้เวลาการทำงาน หรือเวลาส่วนตัวในการขอรับทุนจากองค์กร
๔. การสอนงาน Coaching	เน้นอธิบายรายละเอียดของงาน ไม่จำเป็นต้องอยู่ในที่ปฏิบัติงานเท่านั้น อาจจะ เป็นการสอนนอกพื้นที่ปฏิบัติงานประจำ โดยส่วนใหญ่หัวหน้างาน โดยตรงจัดทำหน้าที่สอนงานให้กับบุคลากร
๕. การฝึกอบรมในขณะทำงาน (On the Job Training : OJT)	เน้นการฝึกในการปฏิบัติงานจริงโดยมีผู้สอนที่เป็นหัวหน้างานหรือบุคคลที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่จะต้องติดตามเพื่ออธิบายและชี้แนะ ซึ่งเครื่องมือนี้จะเกิดประโยชน์ได้ถ้าใช้คู่กับการสอนงาน
๖. โปรแกรมพี่เลี้ยง (Mentoring Program)	เน้นพัฒนาเรื่องจิตใจการปรับตัวการทำงานร่วมกับผู้อื่นภายในองค์กรบาง แห่งเรียก Buddy Program ซึ่งบุคลากรจะมีพี่เลี้ยงที่ได้รับคัดเลือกให้ดูแล เอาใจใส่ และพูดคุยกับบุคลากรอย่างเป็นทางการหรือไม่เป็นทางการก็ได้
๗. การให้คำปรึกษาแนะนำ (Consulting)	เน้นการให้คำปรึกษาแนะนำเมื่อบุคลากรมีปัญหาที่เกิดขึ้นจากงานที่รับผิดชอบ หัวหน้างานจะต้องทำหน้าที่ให้แนวทาง เคล็ดลับ และวิธีการ เพื่อให้บุคลากรสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นนั้นได้
๘. การดูงานนอกสถานที่ (Site Visit)	เน้นการดูระบบและขั้นตอนงานจากองค์กรที่เป็นต้นแบบ (Best Practice) ในเรื่อง ที่ต้องการดูงาน เพื่อให้บุคลากรเห็นแนวคิด และหลักปฏิบัติที่ประสบความสำเร็จ อันนำไปสู่การปรับใช้ในองค์กรต่อไป
๙. การฝึกงานกับผู้เชี่ยวชาญ (Counterpart)	เน้นการฝึกปฏิบัติจริงกับผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ในเรื่องนั้น เป็นการฝึกอบรมภายนอกสถานที่ หรือการเชิญผู้เชี่ยวชาญให้เข้ามาฝึกงานกับ บุคลากร
๑๐. การเปรียบเทียบกับ คู่แข่ง (Benchmarking)	เน้นการนำตัวอย่างของขั้นตอนหรือระบบงานจากองค์กรอื่นเป็นตัวอย่าง (Best Practice) มาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับขั้นตอนหรือระบบงานปัจจุบัน เพื่อกระตุ้นจูงใจบุคลากรให้เห็นถึงสถานะของหน่วยงานเทียบกับองค์กรที่เป็น Best Practice

วิธีการพัฒนา	ลักษณะเฉพาะ
๑๑. การเพิ่มคุณค่าในงาน (Job Enrichment)	เน้นการมอบหมายงานที่ยาก หรือท้าทายมากขึ้น ต้องใช้ความคิดริเริ่ม การคิดเชิงวิเคราะห์ การวางแผนงานมากกว่าเดิม เนื่องจากเป็นงานที่แตกต่างจากงานเดิมที่เคยปฏิบัติ
๑๒. การเพิ่มปริมาณงาน (Job Enlargement)	เน้นการมอบหมายงานที่มากขึ้น เป็นงานที่มีขั้นตอนงานคล้ายกับงานเดิมที่เคย ปฏิบัติหรืออาจจะเป็นงานที่แตกต่างจากเดิมที่เคยปฏิบัติ แต่งานที่ได้รับมอบหมาย จะไม่ยากหรือไม่ต้องใช้ความคิดเชิงวิเคราะห์มากนัก
๑๓. การมอบหมายงาน (Delegation)	เน้นการกระจายงานในหน้าที่ความรับผิดชอบชอบ และอำนาจการตัดสินใจ ภายใน ขอบเขตที่กำหนดให้ได้บังคับบัญชาไปปฏิบัติแทน ซึ่งงานที่มอบหมายส่วนใหญ่จะเป็นงานที่มีลักษณะเป็นงานประจำ
๑๔. การหมุนเวียนงาน (Job Rotation)	เน้นให้บุคลากรเวียนงานจากงานหนึ่งไปยังอีกงานหนึ่ง เพื่อเรียนรู้งานนั้นตาม ระยะเวลาที่กำหนด โดยส่วนใหญ่มักใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาความสามารถของบุคลากรให้มีความรู้หลากหลาย
๑๕. การติดตาม/สังเกต (Job Shadowing)	เน้นการเรียนรู้งานจากการเลียนแบบ และการติดตามหัวหน้างานหรือผู้รู้ในงานนั้นๆ เป็นเครื่องมือที่ไม่ต้องใช้เวลามากนักในการพัฒนาความสามารถของบุคลากร เนื่องจากบุคลากรจะต้องทำหน้าที่สังเกตติดตามพฤติกรรมของหัวหน้างาน
๑๖. การทำกิจกรรม (Activity)	เน้นการมอบหมายกิจกรรมระยะสั้น ไม่ต้องมีระยะเวลา หรือขั้นตอนการดำเนินงานมาก ความสำเร็จของเครื่องมือดังกล่าวนี้ ต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคลากรในการรับผิดชอบกิจกรรมให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนด
๑๘. การเป็นวิทยากรภายใน (Internal Trainer)	เน้นการสร้างบุคลากรที่มีความสามารถในการถ่ายทอด รักการสอน และมีความรู้ใน เรื่องที่จะสอน โดยมอบหมายให้บุคคลเหล่านี้เป็นวิทยากรภายใน องค์การทำหน้าที่จัดอบรมให้บุคลากรในหน่วยงานต่าง ๆ
๑๙. การให้ข้อมูลป้อนกลับ (Feedback)	เน้นการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินและแจ้งผลหรือให้ข้อมูลป้อนกลับแก่บุคลากร เพื่อให้บุคลากรปรับปรุง พัฒนาประสิทธิภาพและความสามารถในการทำงาน

๖. ระดับสมรรถนะที่องค์กรคาดหวัง

ระดับความรู้ความสามารถ ทักษะ และที่จำเป็นในตำแหน่งงานที่กรมส่งเสริมสหกรณ์ใช้เป็นเกณฑ์ในการประเมิน สมรรถนะของข้าราชการ จำแนกตามประเภทและระดับตำแหน่งโดยการประเมินสมรรถนะของข้าราชการจะต้องประเมินเปรียบเทียบกับสมรรถนะที่ข้าราชการมีอยู่จริงกับเกณฑ์ ระดับสมรรถนะที่องค์กรคาดหวัง สำหรับแต่ละระดับตำแหน่ง ตามตารางระดับความคาดหวังของความรู้ความสามารถ ทักษะ และที่จำเป็นในตำแหน่งงาน ดังนี้

ตารางที่ ๑ ระดับความคาดหวังของความรู้ความสามารถ ทักษะ และที่จำเป็นในตำแหน่งงาน

ประเภทตำแหน่ง	ระดับตำแหน่ง	ความรู้ที่จำเป็นในงาน	ทักษะที่จำเป็นในงาน	ระดับความคาดหวังของสมรรถนะหลัก					สมรรถนะตามลักษณะงานที่ปฏิบัติ	สมรรถนะทางการบริหาร
				การมุ่งผลสัมฤทธิ์	การบริการที่ดี	การส่งเสริมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ	การยึดมั่นในความถูกต้องชอบธรรม และจริยธรรม	การทำงานเป็นทีม		
ทั่วไป	ปฏิบัติงาน	๑	๑	๑	๑	๑	๑	๑	๑	
	ชำนาญงาน	๑	๑	๑	๑	๑	๑	๑	๑	
	อาวุโส	๒	๒	๒	๒	๒	๒	๒	๒	
	ทักษะพิเศษ	๒	๒	๒	๒	๒	๒	๒	๒	
วิชาการ	ปฏิบัติการ	๑	๑	๑	๑	๑	๑	๑	๑	
	ชำนาญการ	๒	๒	๒	๒	๒	๒	๒	๒	
	ชำนาญการพิเศษ	๓	๓	๓	๓	๓	๓	๓	๓	
	เชี่ยวชาญ	๔	๔	๔	๔	๔	๔	๔	๔	
	ทรงคุณวุฒิ	๕	๕	๕	๕	๕	๕	๕	๕	
อำนวยการ	ระดับต้น	๓	๓	๓	๓	๓	๓	๓	๓	๑
	ระดับสูง	๔	๔	๔	๔	๔	๔	๔	๔	๒
บริหาร	ระดับต้น			๕	๕	๕	๕	๕		๓
	ระดับสูง			๕	๕	๕	๕	๕		๔

รายละเอียดตาม <http://office.cpd.go.th/personnel/images/main/Dictionary๐๒-.pdf>

แนวทางการจัดทำแผนพัฒนาสมรรถนะรายบุคคล IDP

๑. กระบวนการ WORK FLOW

ขั้นตอน	เอกสารอ้างอิง	ระยะเวลา ดำเนินการ	หมายเหตุ
๑. แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาสมรรถนะรายบุคคล IDP ทุกหน่วยงาน และจัดประชุมคณะกรรมการเพื่อดำเนินการ	คำสั่งคณะกรรมการ	ภายในเดือน กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓	ส่งสำเนาคำสั่ง ไปยัง สทส. ทาง E-mail : cpd_cttdo@cpd.go.th ภายใน ๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓
๒. ประเมินความรู้ความสามารถ ทักษะของตนเอง และหารือร่วมกับผู้บังคับบัญชาเพื่อหาความจำเป็นของการพัฒนาร่วมกัน (ข้าราชการทุกคน ยกเว้นหัวหน้าหน่วยงาน)	IDP ๑	มีนาคม ๒๕๖๓	เอกสารไว้ที่หน่วยงาน
๓. จัดทำแผนพัฒนาบุคลากรรายบุคคล (ข้าราชการทุกคน ยกเว้นหัวหน้าหน่วยงาน)	IDP ๒	มีนาคม ๒๕๖๓	เอกสารไว้ที่หน่วยงาน
๔. ดำเนินการพัฒนาตามแผนพัฒนาบุคลากรรายบุคคล IDP	หลักฐานเชิงประจักษ์ เช่น ๑) ฝึกอบรม ⇨ สรุปรู้ที่ได้จากการฝึกอบรม หรือ ประกาศนียบัตรผ่านการอบรม ๒) เรียนรู้ด้วยตนเอง ⇨ สรุปรู้ที่ได้จากการอ่านหนังสือ ๓) เรียน E-learning ⇨ ใบรับรองการผ่านการอบรม ๔) สอนงาน ⇨ ผลงาน /การรับรองการสอนงาน	เมษายน – กรกฎาคม ๒๕๖๓	เอกสารไว้ที่หน่วยงาน
๕. รายงานผลการพัฒนาบุคลากรรายบุคคลประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๓	IDP ๓	๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๓	ส่งรายงานผลตามแบบ IDP ๓ ไปยัง สทส. ทาง E-mail : cpd_cttdo@cpd.go.th

๒. ขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนาสมรรถนะรายบุคคล (Individual Development Plan : IDP)

ขั้นตอนการประเมินผลเพื่อกำหนดประเด็นการพัฒนา (Assessment)

๑) ผู้บังคับบัญชา และ ผู้ใต้บังคับบัญชา ในฐานะผู้รับการพัฒนา ร่วมกันประเมิน ความรู้ ทักษะ สมรรถนะ เพื่อ

- ประเมินขีดความสามารถของผู้รับการพัฒนา แล้วค้นหา **จุดแข็ง** และ **จุดอ่อน** ของผู้รับการ พัฒนาโดยผู้บังคับบัญชากำหนดเกณฑ์ที่คาดหวังของตำแหน่งผู้รับการ พัฒนา และใช้เกณฑ์นั้นมาประเมิน ความสามารถในปัจจุบันของผู้ใต้บังคับบัญชา (ผู้รับการ พัฒนา) เป็นรายบุคคล โดยนำความรู้ ทักษะ สมรรถนะ ในปัจจุบันมาเทียบกับเกณฑ์ที่คาดหวังเพื่อหาช่องว่าง (gap) ซึ่งหากความรู้ ความสามารถ ทักษะ ในปัจจุบัน มากกว่าเกณฑ์ที่คาดหวังนั้นคือ “จุดแข็ง” แต่หากความสามารถในปัจจุบันน้อยกว่า เกณฑ์ที่คาดหวังนั้นคือ “จุดอ่อน” (โอกาสการพัฒนา)

- หาความจำเป็น ของผู้รับการ พัฒนา โดยแหล่งข้อมูลในการกำหนดประเด็นการพัฒนา พิจารณา ได้จาก หลายแหล่ง เช่น ผลรายงานตนเอง (Self-Report) , การสังเกตโดยตรงของผู้บังคับบัญชา (Direct Report) , ผลการประเมินปฏิบัติราชการ , ผลการสำรวจองค์กร ต่างๆ และผลประเมินความพึงพอใจ ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน รวมถึงคำบรรยายลักษณะงาน (Job Description) ซึ่งเป็นขอบเขตงานที่ ต้องปฏิบัติ รวมทั้งนโยบายวิสัยทัศน์ และภารกิจของกรมส่งเสริมสหกรณ์

๒) ระบุประเด็นที่จำเป็นต้องพัฒนา และกำหนดเป้าหมายการพัฒนา ผู้บังคับบัญชา **ควรนำ จุดอ่อนมาพัฒนา**ก่อน โดยจัดลำดับความสำคัญ ความจำเป็นเร่งด่วน ว่าประเด็นใด ควรได้รับการพัฒนา ก่อน – หลัง ขณะเดียวกันจุดแข็งก็ควรได้รับการพัฒนา เพื่อเสริมสร้างจุดแข็งด้วย สรุปได้ว่า การกำหนดประเด็น ที่ต้องพัฒนา ควรพิจารณาสิ่งต่อไปนี้

- คำนึงถึงการนำไปใช้
- ระบุทั้งจุดแข็ง (Strength) และสิ่งที่ต้องพัฒนา (Development areas)
- ประเมินโดยใช้ข้อมูลหลายแหล่ง

เมื่อสามารถกำหนดประเด็นการพัฒนาได้แล้ว ก็กำหนดเป้าหมายการพัฒนาของแต่ละประเด็นการพัฒนา

การกำหนดวิธีการพัฒนาบุคลากร (Acquire)

วิธีการพัฒนาความสามารถของบุคลากรจะเป็นตัวขับเคลื่อนให้บุคลากรเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม แบ่งเป็น ๒ ประเภทใหญ่ ๆ ได้แก่ การฝึกอบรมในห้องเรียน (Classroom Training) และเครื่องมืออื่นที่ไม่ใช่การ ฝึกอบรม ในห้องเรียน (Non-Classroom Training) เช่น การสอนงาน (Coaching) การฝึกอบรมในขณะ ทำงาน (On the Job Training : OJT) โปรแกรมพี่เลี้ยง (Mentoring Program) การมอบหมายโครงการ (Project Assignment) เป็นต้น

(สามารถดูรายละเอียดเครื่องมือการพัฒนา พร้อมคำอธิบายได้ที่ คู่มือฯ หน้า ๔-๕)

เทคนิคในการเลือกเครื่องมือการพัฒนา

๑. วิธีการพัฒนานั้นตอบโจทย์ประเด็นการพัฒนา
๒. เป็นไปตามหลักการเรียนรู้ คือ ควรใช้วิธีการพัฒนาหลาย ๆ แบบ ทั้งการอ่าน การฟัง การลงมือปฏิบัติ บูรณาการร่วมกัน
๓. เงื่อนไขอื่น ๆ เช่น งบประมาณ ระยะเวลา

การนำไปประยุกต์ใช้ในงาน (Apply)

ผู้บังคับบัญชาควรส่งเสริมให้ผู้ใต้บังคับบัญชา (ผู้รับการพัฒนา) ได้นำความรู้ ทักษะ สมรรถนะที่พัฒนาไปประยุกต์ใช้ในงานจากสิ่งที่ “ง่าย ไป ยาก” และกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จในการพัฒนาตามแผนพัฒนา รายบุคคลที่สอดคล้องเหมาะสมกับงานที่ได้รับมอบหมายโดย

- ๑) สนับสนุนให้ผู้ใต้บังคับบัญชา (ผู้รับการพัฒนา) ได้ใช้ความรู้ ทักษะ สมรรถนะที่เรียนรู้มาให้เร็วที่สุด
- ๒) มีการติดตามผล ให้ Feedback ผู้รับการพัฒนาเป็นระยะ เพื่อตรวจสอบความก้าวหน้า และนำไปสู่การปรับแผน
- ๓) กำหนดผลลัพธ์ และการวัดความก้าวหน้าที่สอดคล้องกัน

วิธีการจัดทำข้อมูลในแผนพัฒนาสมรรถนะรายบุคคล

๑. นำข้อมูลจากขั้นตอน (Assessment) ได้แก่ ประเด็นที่จำเป็นต้องพัฒนา บันทึกในช่องที่ ① และ เป้าหมายการพัฒนา บันทึกในช่องที่ ②
๒. นำข้อมูลจากขั้นตอน (Acquire) เครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนา ของแต่ละประเด็นการพัฒนา บันทึกในช่อง ③ โดยใส่ชื่อวิธีการพัฒนา รูปแบบวิธีการพัฒนาได้จากตามคู่มือ ในหน้า ๔-๕
๓. นำข้อสรุปจากผู้บังคับบัญชา และผู้ใต้บังคับบัญชา (ผู้รับการพัฒนา) ที่ร่วมกันกำหนดประเด็นการนำ ความรู้/ทักษะ/สมรรถนะจากที่พัฒนา ไปประยุกต์ใช้ในงาน นำมาบันทึกในช่อง ④
๔. กำหนดช่วงเวลาที่เหมาะสมในการพัฒนาของแต่ละประเด็น บันทึกในช่องที่ ⑤ ทั้งนี้ หากการพัฒนาดังกล่าวไม่เป็นไปตามเวลาที่กำหนดไว้ สามารถปรับเปลี่ยนช่วงเวลาให้เหมาะสมกับการพัฒนาโดยให้มีการรายงานเป็นลายลักษณ์อักษรให้ผู้บังคับบัญชาทราบ
๕. ระบุการวัดผลสำเร็จของการนำไปประยุกต์ใช้ในงานของแต่ละประเด็นการพัฒนา มาบันทึกในช่อง ⑥
๖. ผู้ใต้บังคับบัญชา (ผู้รับการพัฒนา) และผู้บังคับบัญชาลงนาม รับทราบแผนพัฒนารายบุคคล ลงลายมือชื่อในช่องที่ ⑦
๗. ผู้บังคับบัญชาประเมินผลการพัฒนาตามแผนพัฒนารายบุคคล ภายใน ๑๕ สิงหาคม ของปีงบประมาณนั้นๆ และบันทึกข้อมูลในช่องที่ ⑧
๘. ผู้ใต้บังคับบัญชา (ผู้รับการพัฒนา) ลงลายมือชื่อ รับทราบผลการพัฒนา ในช่องที่ ⑨

(IDP ๑)

แบบฟอร์มประเมินความจำเป็นของการพัฒนาศมรรถนะรายบุคคล

ชื่อ-สกุล ตำแหน่ง..... สังกัด.....หน่วยงาน.....

① ความรู้ /ทักษะ /สมรรถนะ (เรียงลำดับความสำคัญ เร่งด่วน จากมากไปน้อย)	ระดับ น้อย (๑) → มาก (๕)		ช่องว่าง (๑)-(๒)	② เป้าหมายการพัฒนา
	ผู้รับการ ประเมิน (๑)	ผู้ประเมิน (๒)		
ลงชื่อ (.....)		ลงชื่อ (.....)		

(IDP ๒)

แผนพัฒนาศมรรถนะรายบุคคลข้าราชการ ประจำปี พ.ศ. : Individual Development Plan

ข้อมูลทั่วไป ชื่อ-สกุล ตำแหน่ง สังกัด

① ความรู้ /ทักษะ /สมรรถนะ (เรียงลำดับความสำคัญ เร่งด่วน จากมากไปน้อย)	② เป้าหมายการพัฒนา	③ วิธีการพัฒนา	④ การประยุกต์ ใช้ในงาน	⑤ ระยะเวลาเริ่มต้น และสิ้นสุด	⑥ การวัดผลสำเร็จ ของการนำไป ประยุกต์ใช้ในงาน
⑦ รับทราบแผน IDP ลงชื่อ.....ผู้รับการพัฒนา ลงชื่อ.....ผู้บังคับบัญชา วันที่		⑧ การประเมินผลพัฒนาตามแผน IDP โดย ผู้บังคับบัญชา ☐ ดำเนินการพัฒนาตนเอง สำเร็จตามแผน IDP ☐ ดำเนินการพัฒนาตนเอง เกือบสำเร็จตามแผน IDP คิดเป็นร้อยละ ของแผนที่กำหนดไว้ เนื่องจาก		⑨ รับทราบผลพัฒนาการพัฒนา IDP ลงชื่อ.....ผู้รับการพัฒนา วันที่	

แบบรายงานผลการพัฒนาสมรรถนะรายบุคคล (สำนัก/กอง/สำนักงานสภรณ์จังหวัด)
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.

[illegible]

-ตัวอย่าง-

คำสั่งสำนักพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีการสหกรณ์

ที่ /๒๕๖๓

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาสมรรถนะรายบุคคลของสำนักพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีการสหกรณ์

ตามแผนกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรบุคคล กรมส่งเสริมสหกรณ์ ตามแนวทาง HR Scorecard ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔ มิติที่ ๓ ประสิทธิภาพของการบริหารทรัพยากรบุคคล ประเด็นยุทธศาสตร์ พัฒนาบุคลากรทุกสายงานให้มีความรู้ ความสามารถ ทักษะ และสมรรถนะทางการสหกรณ์ แผนงานโครงการ แผนพัฒนาสมรรถนะรายบุคคล (Individual Development Plan : IDP) กำหนดให้หน่วยงานต้องดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาสมรรถนะรายบุคคล (IDP) เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามหลักเกณฑ์การพัฒนาบุคลากรของกรมส่งเสริมสหกรณ์ที่กำหนด ครบถ้วน ถูกต้อง และเรียบร้อยมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลสูงสุด

สำนักพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีการสหกรณ์จึงขอแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาสมรรถนะรายบุคคล ของสำนักพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีการสหกรณ์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๓ ซึ่งประกอบด้วย

๑. ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีการสหกรณ์	ประธานคณะกรรมการ
๒. ผู้อำนวยการกลุ่มแผนพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีการสหกรณ์	คณะกรรมการ
๓. ผู้อำนวยการกลุ่มเผยแพร่และประชาสัมพันธ์	คณะกรรมการ
๔. ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาบุคลากร	คณะกรรมการ
๕. ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาบุคลากรสหกรณ์	คณะกรรมการ
๖. หัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไป	เลขานุการ
	คณะกรรมการ
๗. นักวิชาการสหกรณ์ปฏิบัติการ ฝ่ายบริหารทั่วไป	ผู้ช่วยเลขานุการ
	คณะกรรมการ
๘. นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการ กลุ่มพัฒนาบุคลากร	ผู้ช่วยเลขานุการ
	คณะกรรมการ

โดยคณะกรรมการฯ มีหน้าที่

๑. พิจารณาและกำหนดแนวทางการพัฒนาบุคลากรของหน่วยงาน
๒. สื่อสาร ประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ แผนพัฒนาบุคลากรให้ทุกคนในสังกัดเข้าใจและรับทราบ
๓. ดำเนินการพัฒนาบุคลากรตามแนวทางที่กำหนดไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม
๔. ประเมิน ติดตามผล การพัฒนาบุคลากร และรายงานผลการพัฒนาตามแผนที่กำหนดให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการ ด้วยความถูกต้อง เรียบร้อย และมีประสิทธิภาพสูงสุด

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่.... เดือน พ.ศ. ๒๕๖๓

-ตัวอย่าง-

(IDP ๑)

แบบฟอร์มประเมินความจำเป็นของการพัฒนาสมรรถนะรายบุคคล

ชื่อ-สกุล **นางสาวกนกไถ่พัฒนา** ตำแหน่ง **นักทรัพยากรบุคคลปฏิบัติการ** สังกัด **สทส.**

① ความรู้ / ทักษะ / สมรรถนะ (เรียงลำดับความสำคัญ เร่งด่วน จากมากไปน้อย)	ระดับ น้อย (๑) → มาก (๕)		ช่องว่าง (๑)-(๒)	② เป้าหมายการพัฒนา
	ผู้รับการ ประเมิน (๑)	ผู้ประเมิน (๒)		
๑. ทักษะคอมพิวเตอร์โปรแกรม Excel ในการจัดทำ กราฟนำเสนอข้อมูล รายงานผลการฝึกอบรม	๒	๑	๑	สามารถใช้คอมพิวเตอร์ โปรแกรม Excel ในการจัดทำ กราฟเพื่อประกอบการ รายงานผลการจัดฝึกอบรม
๒. ระเบียบการเบิกค่าใช้จ่ายในการจัดอบรม	๒	๑	๑	สามารถเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายการ จัดฝึกอบรมถูกต้องตาม ระเบียบที่เกี่ยวข้อง
ลงชื่อ (ชื่อผู้รับการประเมิน)		ลงชื่อ (ชื่อผู้ประเมิน)		

-ตัวอย่าง-

(IDP ๒)

แผนพัฒนาสมรรถนะรายบุคคลข้าราชการ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๓ : Individual Development Plan
 ข้อมูลทั่วไป ชื่อ-สกุล นางสาวก้อง..พัฒนา ตำแหน่ง นักทรัพยากรบุคคลปฏิบัติการ สังกัด สทส.

① ความรู้ /ทักษะ /สมรรถนะ (เรียงลำดับความสำคัญ เร่งด่วน จากมากไปน้อย)	② เป้าหมายการพัฒนา	③ วิธีการพัฒนา	④ การประยุกต์ ใช้ในงาน	⑤ ระยะเวลาเริ่มต้น และสิ้นสุด	⑥ การวัดผลสำเร็จ ของการนำไป ประยุกต์ใช้ในงาน
๑. ทักษะคอมพิวเตอร์โปรแกรม Excel ในการจัดทำกราฟ นำเสนอข้อมูล รายงานผลการฝึกอบรม	สามารถใช้คอมพิวเตอร์ โปรแกรม Excel ในการจัดทำกราฟเพื่อประกอบการรายงานผลการจัดฝึกอบรม	- ฝึกอบรม - มอบหมายงาน	รายงานผลการประเมินความพึงพอใจของผู้อบรมทุกหลักสูตรการอบรมที่จัดในรูปแบบกราฟ	เมษายน- มิถุนายน ๒๕๖๓	สามารถรายงานผลการประเมินโครงการอบรมในรูปแบบกราฟ ได้ถูกต้อง
๒. ระเบียบการเบิกค่าใช้จ่ายในการจัดอบรม	สามารถเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายการจัดฝึกอบรมถูกต้องตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง	- ศึกษาด้วยตนเอง - เรียนรู้จากการปฏิบัติงาน	ดำเนินการเบิกค่าใช้จ่ายการจัดฝึกอบรม จำนวน ๒ หลักสูตร	เมษายน- มิถุนายน ๒๕๖๓	ดำเนินการเบิกค่าใช้จ่ายต่างๆในการจัดอบรมได้ถูกต้องตามระเบียบทุกรายการ
⑦ รับทราบแผน IDP ลงชื่อ.....ผู้รับการพัฒนา ลงชื่อ.....ผู้บังคับบัญชา วันที่		⑧ การประเมินผลพัฒนาตามแผน IDP โดยผู้บังคับบัญชา ☐ ดำเนินการพัฒนาตนเอง สำเร็จตามแผน IDP ☐ ดำเนินการพัฒนาตนเอง เกือบสำเร็จตามแผน IDP คิดเป็นร้อยละ ของแผนที่กำหนดไว้ เนื่องจาก		⑨ รับทราบผลพัฒนาการพัฒนา IDP ลงชื่อ.....ผู้รับการพัฒนา วันที่	

